תלמוד ירושלמי · מפרשים · חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי · סדר מועד

חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי עירובין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

חידושי חתם סופר על תלמוד ירושלמי עירובין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושי-חתם-סופר-על-תלמוד-ירושלמי-עירובין/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ג 4
הלכה ד 4
הלכה ה 4
פרק ה 5
הלכה א 5

פרק ג

הלכה ד

ר' שמעון וכו'. אין לך מחוור מכולם אלא תחום שנים עשר מיל כמחנה ישראל. ובש"ס דילן סוטה פ' כשם איכא מ"ד תחומין אלפים אמות דאורייתא ויליף מקרא מקיר העיר וחוצה אלפים אמה סביב ולא קיי"ל כוותיה אלא הרי"ף ורמב"ם פסקו כירושלמי דוקא י"ב מיל דאורייתא כמחנה ישראל. ונ"ל אלו ואלו דא"ח. דודאי משמע מפרשת לוים שזה הוה מקום הראוי לכל עיר והיוצא מזה יוצא ממקומו ביום השביעי. ונפקא מיניה לגוי ששבת שאם יצא חוץ לאלפים אמה מעירו שוב אינו מתחייב מיתה שהרי לא שבת. אך בישראל גז"ה הוא אל יצא איש ממקומו מקומם שבמדבר מחנה ישראל שהיה י"ב מיל נמצא ישראל אינו עובר מן התורה עד שיצא חוץ לי"ב מיל וב"נ מכיון שיצא חוץ לאלפיים כבר קיים יום ולילה לא ישבותו. ובזה נ"ל ליישב מאחז"ל קיים א"א כל התורה כולה ואפילו ע"ת ורשב"א בתשובה ססי' צ"ד גרס עירובי תחומין ושמעתי שסמך על קרא עקב אשר שמע אברהם בקולי היינו עקב שדש בעקביו שהיא תחומין ונכון הוא. אלא שצ"ע מ"ש עירובי תחומין היה לו לומר קיים תחומין וכי לא סגי שלא יניח עירוב בשלמא עירובי תבשילין דלא סגי דלא יבשל ויאפה מיו"ט לשבת ע"י ע"ת אבל עירובי תחומין קשה. והא"ש אעא"ה רצה לקיים חומרת ישראל וחומרת ב"נ ע"כ הניח עירובי תחומין בכל ע"ש סוף אלפים והותר לו איסור תחומין דרבנן לילך יותר מאלפים ומ"מ לא שבת כב"נ שהרי בב"נ הוה זה יציאה חוץ לתחום ובב"נ אין עירוב מועיל ולא גרוע כי לישראל תקנו והם אמרו לאסור אפי' חוץ לאלפים והם התירו ע"י עירוב אבל לב"נ איך העירוב מפסיד ונמצא שבת כישראל שהרי לא יצא חוץ לי"ב מיל רק חוץ לאלפים דרבנן דמהני עירוב ולא שבת כב"נ כיון שיצא חוץ לאלפים ונכון הוא בעזהי"ת:

בשירי קרבן ד"ה ההן אם לא וכו'. נעלם ממנו גירסת מלחמות ה' פ"ב דביצה והר"ן והרא"ש פ' מי שאחזו בגיטין הן אם לא כלאחר הוא ע"ש פירושו:

הלכה ה

ר"י בן פזי כו' בסמפון לשיטת ר' מאיר וכו' סדר סמפון כך וכו'. עיין בק"ע ותמצא שאינו נכון וכסף קדושין מאן דכר שמיה וכל גדולי האחרונים הקשו שהסמפון הוא תנאי קודם למעשה ועמ"ש בני אהובה פ"ו הל' אישות ה"ד. ונלע"ד בטח מסברא אם בעל התנאי מתנה לטובתו של אידך כגון הבעל מתנה לטובתה ליתן לה מאתים זוז והנה הוא המדבר בדין נתן הוא ואמר הוא והרי זה מעקם שפתיו ואומר תנאי בלשון גרוע היתכן שיהא התנאי בטל שלא יתן לה מאתים ומעשה קידושין קיים ואין לך אומדנא גדולה מזו שלא

נתרצית בלי מאתים זוז. והנה זה הבעל התנה ב' תנאים א' לטובתה ליתן לה מוקמת פלן וכל שהוא לטובתה לא בעי דיני תנאי כנ"ל ועוד שאמר ע"מ ולשיטת ירושלמי לרבנן דר' מאיר לא בעי דיני תנאי בע"מ כמו לדידן לרבי. ושוב מתנה תנאי שני אפילו כבר קיים תנאו ונתן לה מאתים זוז עוד התנה וכפל תנאו באם ולא בע"מ והוא מיכנסך ליום פלן וזה איננו לטובתה כי קביעת הזמן אינו מוחלט שהוא לטובתה ע"כ בעי לרבנן תנאי כפול ופריך היא גופא קשיא לימא בתנאי ג"כ ע"מ שאכניסך ליום פלן ולא יצטרך ומשני צריך היה הדבר לכופלו דאי לא היה כופל אלא מכלל על מנת מכניסך אתה שומע אם אינו מכניסך בטלו הקידושין היתה צריכה להחזיר לו המאתים זוז והוא רוצה להתנות שאם לא יבוא יהיה המאתים זוז שלה היינו מיעקר קידושין שהיתה צריכה להחזיר לו הני זוזי ע"כ כפל תנאו. השתא לפ"ז בתנאי הראשון שלא כפל וגם הקדים המעשה לא בעי דיני תנאי. ובתנאי שני שכפל שם עיקור המעשה הוא שיהיה מאתים זוז שלה אין לי עליך כלום ובזה קדם תנאי אי מכניסך למעשה דאין לי עליך כלום וא"ש בעזה"י:

פרק ה

הלכה א

בעי רב הושעיה אויר חצר מהו שימוד וכו'. נ"ל פירושו דבעי למפשט אוירה של חצר שנפרץ להחמיר מבית שנפרצה מחיצותיה ואין לו תקרה ודחי דבית בנוי מתחלה לדור בתוכו לכן משניטל קורותיה בטל עיקר בנינו וכיון שגם מחיצותיה נהרסו בטל ליה לגמרי משא"כ חצר שמעיקרא כך נבנה כל שנשארה לו ב' מחיצות אין חסרון התקרה מגרע כחו כנ"ל פירושו דלא כבעל קרבן עדה: